

ESCAPE PLAN: PREČO JE DNES DÔLEŽITEJŠÍ AKO KEDYKOĽVEK PREDTÝM

Čoraz viac podnikateľov hľadá spôsoby, ako ochrániť svoj majetok aj rodinu pred neistotou. **Jaroslav Havel** z advokátskej kancelárie **HAVEL & PARTNERS** a rodinnej kancelárie **ONE FAMILY OFFICE** vysvetľuje, prečo je dnes takzvaný escape plan nevyhnutnosťou.

Čo si možno predstaviť pod pojmom escape plan?

Escape plan je stratégia, ktorá umožňuje v prípade krízy rýchlo a efektívne reagovať. Rodine i firme pomáha prečkať náročné situácie bez chaosu a zbytočných strát. Potreba takéhoto plánu výrazne vzrástla v posledných rokoch. Pandémia, vojna na Ukrajine či náhle zásahy štátu ukázali, že podnikatelia môžu zo dňa na deň prísť o prístup k svojim účtom alebo čeliť nečakaným daňovým zmenám.

Hovoríme o praktických legálnych krokoch: mať účty v zahraničí, vlastniť nehnuteľnosť v bezpečnej krajine a časť investícií držať v likvidnej forme. Takýto únikový plán dáva rodine istotu, že aj pri najhoršom vývoji bude mať prístup k peniazom a bezpečnému zázemiu.

Ako pomáhate klientom pripraviť sa na nečakané zmeny?

V HAVEL & PARTNERS v spolupráci s ONE FAMILY OFFICE sa dlhodobo zameriavame na tvorbu escape plánov. Súčasťou nášho prístupu je pripraviť pre klientov scenár, ako rýchlo a bezpečne reagovať pri nečakanej situácii. Môže ísť o fyzický presun, ale aj presun aktív či o zásadnú zmenu životných okolností. V posledných rokoch sme asistovali pri presune majetku v hodnote viac ako šesť miliárd eur.

Ako vyzerá takýto únikový plán v praxi?

Typickým príkladom je rodina s miliónovým majetkom, ktorá má všetky firmy a nehnuteľnosti sústredené doma bez zahraničného zázemia. V prípade zmrazenia účtov či daňových zmien pripravujeme pre klientov preventívne kroky – otvorenie účtov v zahraničí, presun likvidných aktív a koordináciu s právnikmi a bankármi. Tým zabezpečíme okamžitý prístup k financiám aj bezpečnému zázemiu.

Aké konkrétne kroky odporúčate?

V takejto situácii odporúčame zriaďovať účty v overených zahraničných bankách, aby mali klienti okamžitý prístup k finančným prostriedkom. Rodina by mala mať uložené dostatočné prostriedky a byť v banke zavedeným klientom. Plán zahŕňa aj strategické nákupy zahraničných nehnuteľností a prípravu vhodnej infraštruktúry vrátane zahraničných právnych, daňových a účtovných poradcov.

Čo musia mať rodiny pripravené, ak by museli rýchlo opustiť krajinu?

Mali by mať pripravené kľúčové dokumenty – pasy, víza, povolenia na pobyt, rodné a sobášne listy, doklady o vzdelaní či výpisy z účtov.

Overené a preložené do angličtiny by mali byť uložené aj v zahraničí, aby umožnili rýchly a legálny odchod z krajiny. Súčasťou escape plánu je aj investičný program na pobyt v zahraničí, napríklad „zlaté vízum“ či druhé občianstvo. Medzi obľúbené destinácie patria Portugalsko, Španielsko, Spojené arabské emiráty, Kanada, Austrália či karibské krajiny s priaznivými daňovými podmienkami a jednoduchou administratívou.

Ako je možné chrániť rodinný majetok? Pomáha v tom aj vhodná majetková štruktúra?

Kľúčom k ochrane rodinného majetku je jeho správna štruktúra, ktorá znižuje geopolitické a právne riziká a zabezpečuje kontinuitu medzi generáciami. Základ tvorí holdingová spoločnosť doplnená o nadáciu, zverenecký fond či zahraničný trust. Tieto nástroje umožňujú oddeliť majetok od jeho vlastníka, stanoviť jasné pravidlá dedenia a predísť zásahom nežiaducich osôb. HAVEL & PARTNERS a ONE FAMILY OFFICE už založili alebo spravujú vyše päťsto takýchto štruktúr, z toho viac než sto na Slovensku.

V čom spočíva výhoda takzvanej spiacej alebo tieňovej štruktúry majetku? Ako dokáže ochrániť rodinu v prípade krízy?

Spiace štruktúry sú pripravené zahraničné entity, ktoré v kríze môžu okamžite prevziať správu majetku. Využívajú sa najmä v krajinách so stabilným právnym a daňovým prostredím, ako sú Švajčiarsko, Lichtenštajnsko, Spojené arabské emiráty či Normanské ostrovy. Alternatívou môže byť aj česká nadácia – cenovo dostupná, flexibilná a vhodná aj na správu zahraničných aktív.

V posledných rokoch sme asistovali pri presune majetku v hodnote viac ako šesť miliárd eur.

Aké sú hlavné výzvy pri presune majetku a podnikania do zahraničia?

Presun majetku do zahraničia si vyžaduje komplexnú reštrukturalizáciu s ohľadom na daňové, právne aj praktické aspekty. Najmä pri nehnuteľnostiach, ktoré tvoria veľkú časť majetku slovenských podnikateľov, sa ako veľmi účinné riešenie osvedčili české nadačné fondy. Poskytujú vyššiu mieru ochrany aj pre majetok umiestnený na Slovensku.

Akú úlohu v únikovom pláne zohráva investičné portfólio?

Investície sú dôležitou súčasťou únikového plánu. Globálne diverzifikované portfólio pomáha udržať likviditu a hodnotu majetku počas krízy. Naopak, nediverzifikované investície môžu utrpieť výrazné straty. Klientom preto zostavujeme portfóliá z rôznych typov aktív po celom svete a spolupracujeme so špičkovými správcami s medzinárodnými skúsenosťami. Zameriavame sa napríklad na prvotriedne private equity fondy s vysokým zhodnotením a na iné príležitosti, ktoré v našom regióne bežne nie sú dostupné. Takto nastavené investície dopĺňajú ostatné prvky plánu a pomáhajú rodine udržať finančnú stabilitu aj v turbulentných časoch.

